

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Illvstris. Ac Reverendis. D. D. Alexio De Meneses Indiarvm Qvondam
Primati, & Pro Rege Gubernatori, nunc Hispaniarum Primati, & Bracharæ
Augustæ Domino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

ILLVSTRIS AC REVERENDIS. D.D. ALEXIO DE MENESSES

INDIARVM QVONDAM PRIMATI, &
Pro Rege Gubernatori, nunc Hispaniarum
Primati, & Bracharæ Augustæ
Domino.

ANTONIVS FERNANDEZ de MOYRE
eternam optat fœlicitatem.

Dictorum studium est cum primum im-
ages proforibus appendunt, eas in bono
luminine collocare, ut ita argutiæ vultus,
elegantia capilli, oris venustas, supercili-
orum maiestas, oculorum nitor, colorum
suauitas perspicue appareant, & iure merito, nam de-
fectu luminis litura potius, quam pictura conspicitur.
Eadem mihi cura fuit, Praesul amplissime, hanc meam
nauigantis animæ topographiam præ omnium oculis col-
locaturo, nimirum bonum lumen querere: te facem vi-
di ex remotissimis Indorum regionibus fulgentissimam
lucem longe, lateque diffundere. Nec mirum, è viuis
plenisque fontibus haufisti. Mitta Ordonhios, Sanxios,
Dionysios, Fernandos, Henricos, & alios plures Legio-
nis, Iberia, atque Lusitania Reges, è quibus ducis origi-
nem genuina progenies, venio ad caput propinquius
Dominum D. Alexium de Meneses parètem tuum, qui
suis præclarè gestis tripartitum orbem collustrauit.
Quis enim numerando, poterit recensere bella, quæ pe-
ne puer gesit in Libia sub duce, cognomento magno,
Domino Ioanne de Meneses auunculo suo, germano
fratre comitis de Cantanhede Domini Petri parentis
sui, ubi teneros pueritiae annos militari duritie firmans
ad robur, quo multis (omnibus dixerim, ni verbo esset
inuidia) ducibus anteiuuit, multa gesit, confirmata e-
tate

P R A E F A T I O .

atate digna, regnante inuicto Emanuele, vt videre li-
cet apud eiusdem chronicā Regis. Inde rediens in Lu-
sitaniam p̄fectus classis nauigauit in Indiam, ibique
adolescentiam litans militiae, Tocolaum (Nostrates
Malacam dicunt) missus gubernator Proregis titula, &
potentia, tot inimicorum naues cœpit, tot fluctibus sub-
mersit, vt nullæ penitus immensa illa maria deinceps
multos annos nauigauerint. Enim vero ea tanti ducis
formidine percussi hostes iacebant humi, vt nec ani-
mum erigere, nondum vires resumere amplius aude-
rent, sicuti legere est in Indicis titulis, & catalogis. Bis
in Proregum abscessū Indicarum rerum curam susti-
nuit, semel absente Lupo Suario (qui Alfonso Albu-
querio succedit) dum Malabaricum fretum classe
iustrauit, iterum Dominico Lopesio de Sequeira. Sa-
pius Cotriaram missus (Nostrates appellant Cocinium)
naues in regnum nauigaturas strenue fabricauit, ar-
mamentis, ministrisque instruxit, nauigationi para-
uit, armato milite muniuit, cibarii refecit, opibus far-
sit. Exhaustis adolescentiæ viribus Asiaticis præliis pa-
triā repetit victorū clarus, opinis hostium spolijs o-
nustus, atque secundo vento nauim sibi traditam ad
portum patrium feliciter perduxit. Nondum nauis
fitum, & pædorem nauigationis exterserat, quando in
Africam mittitur, clarissimorum regni Ducum p̄fido
tunc munitam, vt munitiones illas inniseret, renoua-
ret, reficeret. Rebus Africæ ap̄è compositis ad Carolum
Imperatorem V. legatus mittitur, multisque annis,
quibus legatione functus est, in expeditionibus omni-
bus, ac prælijs plurimis Carolo hæsit, gladio districto.
Quis præterea numerando recensere poterit amplissi-
mos honores, ad quos Lusitanæ, Hispaniæque Regum

PRAEFATIO.

munificentia diuinitus est euectus. In primis Maria
Principis filia Iacannis Regis Tertij domus curam suscep-
pit, quamiam coniugem Philippi Hispan. & Regis in
Hispaniam proficiscentem comitatus, apud eandem
Reginam idem, quod in Lusitania munus obiuit, cum
tamen eodem tempore clarissimus Alba Dux Principis
esset &conomus. Eo tamen amoris nodo Reges deuinxit
in munere, eo apud omnes virtutum splendore coruscabat,
vt nato Carolo Principe ex Maria, & rogante Phili-
lippo patre Carolum imperatorem parentem, quem
vellet Imperator eligi in patrinum Principis nepotia
sui responderit, D. Alexium de Menezes &conomum Re-
ginae, & ita iussus, & in cognationem regiam adscitus
Carolum Principem à sacro fonte suscepit. Quam qui-
dem cognationem tanti semper fecit Philippus, vt præ
oculis haberet perpetuo, Te ipsum appello locupletissi-
num testem, Praeful amplissime. Accessisti ad scorial-
lum, cum adhuc monachus esses, allocuturus Regem,
salutationem Rex anteuererit, misit D. Christophorum
de Moura, qui te suo nomine salutaret, diceretque se
gaudere te saluum, & incolumem peruenisse, tenerique
desiderio te videndi filium compatrii sui, quæ verba te
coram iterum Rex præ dulcedine repetit. Cum verò
emortua Maria coniuge Philippus ad mitigandum do-
lorem in solitudinem secederet, curam Principis Caro-
li, totiusque domus administrationem Alexio reliquit,
paruit ille, Principem aluit, & erudiuit, atque in co-
mitius Pensiæ habitus regno tradidit, in Lusitaniamque
redit. Eo tamen erga Paedagogum Carolus Princeps
amore flagrabat, vt ad explendum desiderium, singulis
annis ei per nuntios non sine opulentis donis salutem
plurimam impertiuicerit, Sed vt ad rem ipsam & sco-
pum

P R A E F A T I O .

pum huius scriptio[n]is veniam, Tibi ego tam illustribus
orto natalibus, librum hunc dico, dedico, consecro. Mul-
to quidem mihi, Præsul amplissime, sudore stetit, eam
ex tot autoribus concinnare, noctes s[ecundu]m traduxi insomnes,
annos integros libris incubui, ut mille casuum
tricas, centum nodis intricatas, extricarem, atque dif-
ficillimo quaestio[n]um labyrintho, cæcæ regens filo Dom-
itorum vestigia, exitum inuenirem. Hoc unum preti-
um, una haec merces à te in Dei opt. max. gloriam, eius-
que Beatissima Genetricis laudem collustrari oculo-
rum radys erunt illi sagittæ potentis acutæ in cor-
da inimicorum, aeternum vale. Brachara Au-
gustæ vndeclimo Kal. Decemb. Præsentæ-
tioni B. Virginis Mariæ dr
cato die.

* 5

58